

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvye yuddhakāṇḍē

॥ dvipañcāśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ dvīpañcāśaḥ sargaḥ ॥

dhūmrākṣasya yuddhaṃ tasya hanumatā vadhaśca

*dhūmrākṣaṃ prēkṣya niryāntaṃ
rākṣasaṃ bhīmavikramam |
vinēdurvānarāḥ sarvē
prahr̥ṣṭā yuddhakāṅkṣiṇaḥ ॥ 6.52.1 ॥*

*tēṣāṃ sutumulaṃ yuddhaṃ
sañjajñē kapirakṣasām |
anyōnyaṃ pādapairghōrai -
rnighnatām sūlamudgaraiḥ ॥ 6.52.2 ॥*

*rākṣasairvānarā ghōrā
vinikṛttāḥ samantataḥ |
vānarai rākṣasāścāpi
drumairbhūmisamikṛtāḥ ॥ 6.52.3 ॥*

*rākṣasāstvabhisaṅkrudhā
vānarān niśitaiḥ śaraiḥ |
vivyadhurghōrasaṅkāśaiḥ
kaṅkapatrairajihmagaiḥ ॥ 6.52.4 ॥*

tē gadābhiśca bhīmābhiḥ
 paṭṭisaiḥ kūṭamudgaraiḥ |
 ghōraiśca pariḡhaiścitrai -
 striśūlaiścāpi saṃśritaiḥ || 6.52.5 ||

vidāryamāṇā rakṣōbhi -
 rvānarāstē mahābalāḥ |
 amarṣajanitōddharṣā -
 ścakruḥ karmāṇyabhītavat || 6.52.6 ||

śaranirbhinnagātrāstē
 śūlanirbhinnadēhinaḥ |
 jagrhustē drumāmstatra
 śilāśca hariyūthapāḥ || 6.52.7 ||

tē bhīmavēgā harayō
 nardamānāstatastataḥ |
 mamanthū rākṣasān vīrān
 nāmāni ca babhāṣirē || 6.52.8 ||

tad babhūvādbhutaṃ ghōraṃ
 yuddhaṃ vānararakṣasām |
 śilābhirvividhābhiśca
 bahuśākhaiśca pādapaiḥ || 6.52.9 ||

rākṣasā mathitāḥ kēcid
 vānarairjitakāśibhiḥ |
 pravēmū rudhiraṃ kēci -
 nmukhai rudhirabhōjanāḥ || 6.52.10 ||

pārśvēṣu dāritāḥ kēcit
kēcid rāsīkṛtā drumaiḥ |
śilābhiścūrṇitāḥ kēcit
kēcid dantairvidāritāḥ || 6.52.11 ||

dhvajairvimathitairbhagnaiḥ
khaḍgaiśca vinipātitaiḥ |
rathairvidhvaṃsitaiḥ kēcid
vyathitā rajanīcarāḥ || 6.52.12 ||

gajēndraiḥ parvatākāraiḥ
parvatāgrairvanaukasām |
mathitairvājibhiḥ kīrṇaṃ
sārōhairvasudhātalam || 6.52.13 ||

vānarairbhīmavikrāntai -
rāplutyōtplutya vēgitaiḥ |
rākṣasāḥ karajaistīkṣṇai -
rmukhēṣu vinidāritāḥ || 6.52.14 ||

viṣaṇṇavadanā bhūyō
viprakīrṇaśirōruhāḥ |
mūḍhāḥ sōṇitagandhēna
nipēturdharaṇītalē || 6.52.15 ||

anyē tu paramakruddhā
rākṣasā bhīmavikramāḥ |
talairēvābhidhāvanti
vajrasparśasamairharīn || 6.52.16 ||

vānaraiḥ pātayantastē
vēgitā vēgavattaraiḥ |
muṣṭibhiścaraṇairdantaiḥ
pādapaiścāvapōthitāḥ || 6.52.17 ||

sainyaṃ tu vidrutaṃ dṛṣṭvā
dhūmrākṣō rākṣasarṣabhaḥ |
rōṣeṇa kadanam cakrē
vānarāṇām yuyutsatām || 6.52.18 ||

prāsaiḥ pramathitāḥ kēcid
vānarāḥ sōṇitasravāḥ |
mudgarairāhatāḥ kēcit
patitā dharaṇītalē || 6.52.19 ||

parighairmathitāḥ kēcid
bhindipālaisca dāritāḥ |
paṭṭisairmathitāḥ kēcid
vihvalantō gatāsavaḥ || 6.52.20 ||

kēcid vinihatā bhūmau
rudhirārdrā vanaukaṣaḥ |
kēcid vidrāvitā naṣṭāḥ
saṅkruddhai rākṣasairyudhi || 6.52.21 ||

vibhinnahṛdayāḥ kēci -
dēkapārśvēna śāyitāḥ |
vidāritāstriśūlaisca
kēcidāntrairviniḥṣṛtāḥ || 6.52.22 ||

tat subhīmaṃ mahadyuddhaṃ
harirākṣasasaṅkulam |
prababhau śāstrabahulaṃ
śilāpādapasaṅkulam || 6.52.23 ||

dhanurjyātantrimadhuraṃ
hikkātālasamanvitam |
mandastanitagītaṃ tad
yuddhagāndharvamābabhau || 6.52.24 ||

dhūmrākṣastu dhanuṣpāṇi -
rvānarān raṇamūrdhani |
hasan vidrāvayāmāsa
diśastāñcharavrṣṭibhiḥ || 6.52.25 ||

dhūmrākṣēṅārditaṃ sainyaṃ
vyathitaṃ prēkṣya mārutiḥ |
abhyavartata saṅkruddhaḥ
pragrhya vipulāṃ śilām || 6.52.26 ||

krōdhād dviguṇatāmākṣaḥ
pitustulyaparākramaḥ |
śilāṃ tāṃ pātayāmāsa
dhūmrākṣasya rathaṃ prati || 6.52.27 ||

āpatantīṃ śilāṃ drṣṭvā
gadāmudyamya sambhramāt |
rathādāplutya vēgēna
vasudhāyāṃ vyatiṣṭhata || 6.52.28 ||

sā pramathya rathaṃ tasya
 nipapāta śilā bhuvi |
 sacakrakūbaraṃ sāsvaṃ
 sadhvajaṃ saśarāsanam || 6.52.29 ||

sa bhañktvā tu rathaṃ tasya
 hanūmān mārutātmajaḥ |
 rakṣasāṃ kadanāṃ cakrē
 saskandhaviṭapairdrumaiḥ || 6.52.30 ||

vibhinnaśirasō bhūtvā
 rākṣasā rudhirōkṣitāḥ |
 drumaiḥ pramathitāścānyē
 nipēturdharaṇītalē || 6.52.31 ||

vidrāvya rākṣasaṃ sainyaṃ
 hanūmān mārutātmajaḥ |
 girēḥ śikharamādāya
 dhūmrākṣamabhidudruvē || 6.52.32 ||

tamāpatantaṃ dhūmrākṣō
 gadāmudyamya vīryavān |
 vinardamānaḥ sahasā
 hanūmantamabhidravat || 6.52.33 ||

tasya krudhasya rōṣēṇa
 gadāṃ tāṃ bahukaṇṭakām |
 pātayāmāsa dhūmrākṣō
 mastakē'tha hanūmataḥ || 6.52.34 ||

tāḍitaḥ sa tayā tatra
gadayā bhīmavēgayā |
sa kapirmārutabala -
staṃ prahāramacintayan || 6.52.35 ||

dhūmrākṣasya śirōmadhyē
giriśṛṅgamapātayat |
sa visphāritasarvāṅgō
giriśṛṅgēṇa tāḍitaḥ || 6.52.36 ||

papāta sahasā bhūmau
vikīrṇa iva parvataḥ |
dhūmrākṣaṃ nihataṃ dr̥ṣṭvā
hataśēṣā niśācarāḥ |
trastāḥ praviviśurlaṅkāṃ
vadhyamānāḥ plavaṅgamaḥ || 6.52.37 ||

sa tu pavanasutō nihatya śatrūn
kṣatajavahāḥ saritaśca saṃvikīrya |
ripuvadhajanitaśramō mahātmā
mudamagamat kapibhiḥ supūjyamānaḥ || 6.52.38 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvye
yuddhakāṇḍē dvipañcāśaḥ sargaḥ ||